

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה כגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - וארא כו:

רבי אלעזר ורבי אבא היו מצויים לילה אחד בבית מלונם בלוד. קמו להתעסק בתורה. פתח רבי אלעזר ואמר, וידעת היום והשבת את לבבך פי ה' הוא האלקים. פסוק זה כד צריך (לכתב): וידעת היום פי ה' הוא האלקים והשבת אל לבבך. [אלא אשריו מי שמשדל בתורה]. עוד, [בא ראה] והשבת אל לבך היה צריך (לכתב)!

אָלא, אָמר מִשָּׁה, אִם אַתָּה רוֹצֵה לַעֲמֹד עַל זֶה וְלַדַּעַת פִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים - וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ, וְאָז תִּדַע אוֹתוֹ. לִבְּךָ זֶה יֵצֵר טוֹב וְיֵצֵר רָע, שְׁנִכְלָל זֶה בְּזוֹה, וְהוּא אֶחָד. אִז תִּמְצָא פִי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, שְׁהָרִי נִכְלָל זֶה בְּזוֹה וְהוּא אֶחָד, וְעַל זֶה וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ לַדַּעַת תִּדְבָּר.

עוד, אָמר רבי אלעזר, רְשָׁעִים עוֹשִׂים פְּגָם לְמַעְלָה. מֵהוּ הַפְּגָם? שֶׁהַשְּׂמֹאל לֹא נִכְלָל בְּיָמִין, שְׂוִיצֵר הָרַע לֹא נִכְלָל בְּיֵצֵר טוֹב מִשׁוּם חֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם, וּפְגָם לֹא עוֹשִׂים אֲלֵא לְהֵם מִמִּשָּׁ, זְהוּ שְׂכָתוֹב שַׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵיו מוֹמָם. כְּבִיכּוֹל עוֹשִׂים וְלֹא עוֹשִׂים. עוֹשִׂים - כְּדִי שְׂלֵא יִמְשְׁכוּ עֲלֵיהֶם בְּרֻכּוֹת שְׁלִמְעֵלָה, כְּמוֹ שְׁנִצְאָמֵר וְעֵצֵר אֵת הַשְּׂמִימִם וְלֹא יִהְיֶה מִטָּר, וְלֹא עוֹשִׂים - שְׁהָרִי הַשְּׂמִימִם נוֹטְלִים אוֹתָם לַעֲצָמָם בְּרֻכּוֹת מֵה שְׂצָרִיכִים, וְלֹא נוֹטְלִים לְהַמְשִׁיךְ לְמִטָּה, וְדֹאֵי שְׁזָהוּ מוֹמָם שֶׁל אוֹתָם רְשָׁעִים.

עוד, לוֹ בּוֹ, שְׂלֵא נִכְלָל יָמִין בְּשְׂמֹאל, בְּשִׁבִיל שְׂלֵא יִתְמַשְׁכוּ הַבְּרֻכּוֹת לְמִטָּה. לֹא בְּאֵלֶּיָּהּ, שְׁהָרִי לֹא נוֹטְלִים לְהַמְשִׁיךְ לַתְּחַתּוֹנִים. מִי גָרַם אֵת זֶה? מִשׁוּם שְׂרָשָׁעִים מְפָרִידִים יֵצֵר רַע מִיֵּצֵר טוֹב, וְנִדְבָקִים בְּיֵצֵר רַע.

בֹּא רֵאחַ, יְהוּדָה בָּא מִצֵּד הַשְּׂמֹאל וְנִדְבַק בְּיָמִין כְּדִי לְנִצַּח עַמִּים וְלִשְׁבֵר חִילָם. שְׂאֵם לֹא נִדְבַק בְּיָמִין, לֹא יִשְׁבֵר אֵת חִילָם. וְאִם תֵּאמֵר לְמָה בְּיָמִין, וְהָרִי שְׂמֹאל מְעוֹרֵר דִּינִים בְּעוֹלָם?

אֲלֵא סוּד זֶה, בְּשַׁעַה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִן אֵת יִשְׂרָאֵל, אֵינוּ דִן אוֹתָם אֲלֵא מִצֵּד הַשְּׂמֹאל, כְּדִי שְׁיִהְיֶה דוֹחָה אוֹתָם בְּשְׂמֹאל

רבי אלעזר ורבי אבא, הוּוּ שְׂכִיחֵי לִילֵיא חַד כְּבִי אוֹשְׁפִיזִיחוּ בְּלוּד, קָמוּ לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרֵייתָא. פִּתַּח רבי אלעזר וְאָמַר, (דְּבָרִים ד') וְיָדַעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ פִי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. הַאי קָרָא חֲבִי מִבְּעֵי לֵיהּ. וְיָדַעַת הַיּוֹם פִי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ. (אֵלֵא זְכָאחַ הוּא מֵאֵן דֹּאשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא) תו, (תֵּא חוּז) וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ מִבְּעֵי לֵיהּ.

אָלא, אָמר מִשָּׁה, אִי אַתָּה פְּעִי לְמִיָּקָם עַל דָּא, וְלִמְנַדַּע פִי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ וְכַדִּין תִּנְדַּע לֵיהּ. לִבְּךָ: יֵצֵר טוֹב וְיֵצֵר רָע, דֹּאשְׁתַּבֵּיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד, כְּדִין תִּשְׁבַּח פִי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, דְּהָא אֲתַבְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד. וְעַל דָּא וְהַשְּׁבֶת אֶל לִבְּךָ, לְמַנְדַּע מְלַח.

תו אָמר רבי אלעזר, חֲטִיבִין, עֲבָדִין פְּגִימוּתָא לְעֵילָא, מֵאִי פְּגִימוּתָא. דְּשְׂמֹאלָא לֹא אֲתַבְּלִיל בְּיָמִינָא. דְּיֵצֵר רַע לֹא אֲתַבְּלִיל בְּיֵצֵר טוֹב, כְּגִין חוֹבֵייהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא. וּפְגִימוּ לֹא עֲבָדִי, אֲלֵא לִין מִמִּשָּׁ, דָּדָא הוּא דְּכִתִּיב, (דְּבָרִים ל"ב) שַׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵיו מוֹמָם. כְּבִיכּוֹל עֲבָדִי וְלֹא עֲבָדִי. עֲבָדִי: דָּלֵא יִתְמַשְׁף עֲלֵיהוּ בְּרַבָּאן וְדִלְעֵילָא, כְּמוֹהַ דֹּאשְׁתָּ אָמַר (דְּבָרִים י"א) וְעֵצֵר אֵת הַשְּׂמִימִם וְלֹא יִהְיֶה מִטָּר. וְלֹא עֲבָדִי: דְּהָא שְׂמִינָא נְטִילֵי לִין לְגַרְמִייהוּ בְּרַבָּאן מֵאִי דֹּאצְטָרִיף. וְלֹא נְטִילֵי לְאִמְשַׁבָּא לְתַתָּא וְדֹאֵי מוֹמָם דֹּאֵינוּן חֲטִיבִין אִיהוּ.

תו, לוֹ בּוֹ, דָּלֵא אֲתַבְּלִיל יָמִינָא בְּשְׂמֹאלָא, כְּגִין דָּלֵא יִתְמַשְׁכוּן בְּרַבָּאן לְתַתָּא. לֹא בְּאֵלֶּיָּהּ, דְּהָא לֹא נְטִילֵי לְאִתְמַשְׁבָּא לְתַתָּאֵי. מֵאֵן גָּרִים דָּא. כְּגִין דְּחִיבִין מְפָרִישִׁין יֵצֵר רַע מִיֵּצֵר טוֹב, וּמִתְדַבְּקִין בְּיֵצֵר רַע.

תֵּא חוּז יְהוּדָה אֲנִי (דָּף כ"ז ע"א) מִפְּטָרָא דְּשְׂמֹאלָא, וְאֲתַדְּבַק בְּיָמִינָא, כְּגִין לְנִצְחָא עַמִּין, (וּיְחִי רַמ"ג ע"א) וְלְתַבְּרָא חִילֵיהוּן. דָּאֵי לֹא אֲתַדְּבַק בְּיָמִינָא, לֹא יִתְבַּר חִילֵיהוּן. וְאִי תִימָא אִמְוֵא בְּיָמִינָא. וְהָא שְׂמֹאלָא אֲתַעַר דִּינִין בְּעֵלְמָא. אֲלֵא רְזָא דָּא, בְּשַׁעַתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא דִן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, לֹא

דן לחי אלא מסטרא דשמאלא, בגין דיהא דחי לון בשמאלא, ומקרב בימינא. אכל לשאר עמיו, דחי לון בימינא, ומקרב לון בשמאלא. וסימניה (שלח לך קפ"ח ע"א) גר צדק, דחי לון בימינא, במה דכתיב, (שמות ט"ז) ימינה ה' נאדרי במה ימינה ה' תרעין איב. מקרב לון בשמאלא במה דאמרן.

בגני פה, יהודה דאיהו מסטר שמאלא, אתדבק בימינא, ומטלבו לימינא. ואינון דעמיה אתחברו בלחו לימינא. יששכר דלעי באורייתא, דאיהו ימינא, דכתיב, (דברים ל"ג) מימינו אש דת למו. זבולון דאיהו תמיד אורייתא ימינא, (קע"ד ע"ב וישלח קע"ב) במה דאת אמר שוק הימין. ועל דא יהודה אתקשר מסטרא דא ודא. צפון במים, שמאלא בימינא.

ומקרב בימין. אכל לשאר העמים דוחה אותם בימין ומקרב אותם בשמאל, וסימנה גר צדק, דוחה אותם בימין, כמו שכתוב (שמות טו) ימינה ה' נאדרי במה ימינה ה' תרעין איב. מקרב אותם בשמאל, כמו שאמרנו.

משום פה, יהודה שהוא מצד שמאל, נדבק בימין, ומסעותיו לימין, ואותם שעמו התחברו כלם לימין. יששכר שעוסק בתורה שהוא ימין, שכתוב מימינו אש דת למו. זבולון שהוא תמיד התורה ימין, בנאמר שוק הימין. ולכן יהודה נקשר מצד זה וזה. צפון במים, שמאל בימין.

ליקוטי מוהר"ן

ובו מביא מעט ממאמר הזהר על הפרשה

תורה עב

לפעמים בא לאדם חרהור תשובה, ונעשה באותו שעה איש בשר, ואחר כך רוצה לעשות עבדא, באשר שנתעורר לבו לתשובה, בכך רוצה לנסע להצדיק. ואחר כך בשנוסע, מתגבר עליו היצר הרע, ונופל מתשוקתו שהיה לו תחילה. ואחר כך בשבא להצדיק, מתגבר עליו היצר הרע עוד יותר, ואובד כל השקו. אל יקשה בעיניך זאת, ואל יבלוה רעיוניך על זה, פי דע, שזה נמשך מחמת פי בתחלה בשבא לו חרהור תשובה, מחמת הטוב שהתעורר בתוכו, אזי על ידי מעשיו באותו שעה, המית יצרו, ונתבטל יצרו הרע שהיה לו, פי המיתו בזה חרהור תשובה והעבדא של אותו השעה. ואחר כך בשרוצה לנסע, מתגבר עליו יצר הרע אחר. פי כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו (כשארז"ל סוכה נב), ויש לו עתה יצר הרע גדול ממה שהיה לו תחלה. על כן אם אינו מתחזק נגדו, אזי מתגבר עליו זה היצר הרע החדש, ונופל מתשוקתו שהיה לו תחלה. פי צריך התגברות חדש ביותר, נגד זה היצר הרע החדש שבא לו בג"ל:

הדם שפחלל השמאלי, שהוא בתקפו. ועקר בלבולים שלחם, מעכירת ומבלבול הדמים. ובאמת מי שיש לו דעת צה כל שהוא, היצר הרע הזה הוא אצלו שטות גדול ושגועון, ואין צריך שום התגברות לנצח אותו. ואפלו מה שנחשב בעיני ההמון לנסיון גדול, כגון הנסיון של תאוות נאוף, הוא אצלו שטות, ולא נחשב לו לשום נסיון כלל. פי מי שיש לו שום דעת, ויודע מעט מגדלת אדוננו הבורא יתברך שמו, במה שכתוב (תהלים קלח): פי אני ידעתי פי גדול ה' ואדנינו מכל אלקים. ואי אפשר להסביר זה, לא בכתב ולא בעליפה, פי גדלת השם יתברך הוא רק לכל חד לפום מה דמשער בלבה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (וירא קג): נודע בשערים בעלה - לכל חד לפום מה דמשער בלבה. ומי שזוכה לשער בלבו את גדלת השם יתברך, בודאי אצל זה אינו נחשב שום דבר לנסיון, ואין צריך שום התגברות על זה. רק שיש בחינת יצר הרע, שהוא מלאך תקדוש, ואפי' פייבן הוא יצר הרע, וצריך להתגבר ולהמלט מאד ממנו. תינו בחינות גבורות, בחינות דינים. וזה הבר דעת, יש לו זה היצר הרע הנ"ל, תינו גבורות ודינים. וצריך להתגבר עליו, ולחמתיק הדינים, שיהיה רק בלו טוב. פי מי שנכלל במקום שאצריך להכלל, תינו באין סוף, שם בלו טוב, ואין שם דין, חס ושלום. על כן צריך להיות בלו טוב, ולחמתיק כל הגבורות והדינים, שהם היצר הרע שלמעלה. וכזה פגם דוד בבת שבע, פי בודאי

פי יש במה בחינות ביצר הרע. פי יש בני אדם נמוכים מגשמים, שהיצר הרע שלחם הוא גם כן יצר הרע נמוך ומגשם. והרב, תיצר הרע שלחם הם הדמים בעצמם, תינו

הלילה לומר, שְׁדוּד הַטָּא בְּגִשְׁמִיּוֹת מִחֶמֶת תֵּאָוֶה, חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי כָּבֵד אָמַר דָּוִד בְּעֶצְמוֹ: וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי (תהלים קט), שֶׁהֲרֹג כָּבֵד אֵת הַיֶּצֶר הָרַע הַנְּשָׁמִי בְּתַכְלִית, וְהַכְנִיעַ הָדָם שֶׁבְּחֶלֶל הַשְּׂמָאֲלִי. וְאַף שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שבת נו): כֹּל הַאֹמֵר דָּוִד הַטָּא אֵינוֹ אֵלָּא טוֹעֵה וְכוּ', אִף־עַל־פִּיכֶן, אִפְלוּ זֶה הַפָּגַם הַקָּטָן וְהַחֲטָא קָל שֶׁנֶּעֱשָׂה, כַּמּוּבָא, גַּם זֶה בּוֹדָאֵי לֹא הָיָה, חֵם וְשָׁלוֹם, מִחֶמֶת תֵּאָוֶה, מִחֶמֶת עֲכִירַת הַדְּמִיּוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁמּוֹשֵׁם בָּא תֵּאָוֶה זֶה שֶׁל נְאוּף. רַק הַפָּגַם שֶׁלֹּא הָיָה לְמַעְלָה בְּגַבּוּרֹת, שֶׁלֹּא הִמְתִּיק הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁלְּמַעְלָה, הֵינּוּ הַגַּבּוּרֹת וְהַדִּינִים. וְגַם זֶה הָיָה בְּדַקּוֹת גְּדוֹל, כִּי רְאוּיָה הֵיטָה בֵּת שֶׁכַּע לְדוֹד וְכוּ'. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בְּדוֹד (דברי הימים א כב): לֹא תִבְנֶה בֵּית לְשָׁמַי כִּי דְמִיּוֹת רַבִּים שֶׁפָּכַת, הֵינּוּ שֶׁלֹּא הִמְתִּיק הַגַּבּוּרֹת, עַל־כֵּן לֹא זָכָה לְבִנּוֹת הַבֵּית. וְאַף שֶׁמִּלְחָמַת ה' נִלְחַם, עִם כֹּל זֶה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּתַכְלִית הַמַּעְלָה, בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיף לְהַכְלִיל, הֵינּוּ בְּאֵין סוּף, שָׁם כֹּל טוֹב, וְצָרִיף לְהֵיחֹת רַק טוֹב בְּלִי שׁוּם דִּינִים כָּלֵל: וְזֶה בְּחִינַת (ת"ז תיקון ע' דף קכג): אִפְלוּ בְּתַר עֲלִיּוֹן אֲכַמָּא אֵיחֻוּ לְגַפִּי עֲלַת הַעֲלוֹת. בְּחִינַת (תהלים פב): לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלְכוּ, בְּחִינַת * הַקִּדְשָׁה שֶׁלְּמַעְלָה, * שֶׁהוּא הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּזְל. וְכֵן שֶׁלְמַחַ הַמִּלְדָּה עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת פְּרַעְיָה וְנָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת, בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שֶׁהָיָה מִהַיֶּצֶר הָרַע הַנְּשָׁמִי, כִּי הָיָה חֵם אֲמַת, כְּמוֹ שֶׁבְּתוֹב (מלכים א ה): וַיַּחֲכַם מִכָּל הָאָדָם וְכוּ'. וְכָבֵד מִנְּחָה כָּלֵל בְּיַדֵּינוּ, שְׁמִי שֶׁהוּא חֵם אֲמַת קֶצֶת, אֵינוֹ נִחְשָׁב אֲצִלּוֹ זֹאת הַתֵּאָוֶה לְשׁוּם נְסִיּוֹן. אִפְלוּ אִם תִּתְבַּע אֹתוֹ אֲשֶׁה יָפָה בְּמָקוֹם סֵתֵר, שִׁיְהִיָּה בִּידוֹ לְמִלְאֵת הַתֵּאָוֶה, הוּא אֲצִלּוֹ רַק שְׁמוֹת וְשִׁנְעוֹן, וְאֵינוֹ נִחְשָׁב לֹא לְנְסִיּוֹן כָּלֵל. וְכֵּן שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה שֶׁבַח יוֹסֵף הַצְּדִיק שֶׁעָמַד בְּנְסִיּוֹן, יֵשׁ בְּזֶה סוּד. וְעַקֵּר הַנְּסִיּוֹן בְּבַחֲיָנָה הַנִּזְל, בְּבַחֲיַנַּת הַמִּתְקַת הַגַּבּוּרֹת, לְנִצְחַת הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁל מַעְלָה. אֲבָל לֹא לְנִצְחַת הַיֶּצֶר הָרַע הַנְּשָׁמִי, שֶׁזֶה אֵינוֹ נְסִיּוֹן כָּלֵל. וְכֵּן מַחַ שֶׁפָּגַם שֶׁלְמַחַ, לֹא הָיָה רַק בְּבַחֲיָנָה זֶה כַּנִּזְל:

וְעַל כֵּן מִי שֵׁשׁ עָלָיו דִּינִים, חֵם וְשָׁלוֹם, וַיֵּשׁ לוֹ אֵיזָה צָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, צָרִיף לְרֵאוֹת וְלִחְשָׁתֵּדֵל מְאֹד לְהַנְצִיל מִהַיֶּצֶר הָרַע אֲזוּ. כִּי עַקֵּר הַיֶּצֶר הָרַע הוּא מִהַדִּינִים, כִּי אִפְלוּ הַיֶּצֶר הָרַע הַעֵב וְהַנְּשָׁמִי שֶׁל עֲכִירַת הַדְּמִיּוֹת, בּוֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ שֶׁרֶשׁ לְמַעְלָה הַיִּמְנוֹ, וְזֶה הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁלְּמַעְלָה מִמְנוֹ, יֵשׁ לוֹ גַּם בֵּן שֶׁרֶשׁ, כִּי יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בַּיֶּצֶר הָרַע. * וַיֵּשׁ יֶצֶר הָרַע, שֶׁאֵינוֹ מְנַשֵּׁם כֹּל כֶּה, שֶׁאֵינוֹ מַעְכִּירַת הַדְּמִיּוֹת, אִךְ הוּא בְּחִינַת קִלְפָה דְקָה. וְגַם זֶה הַיֶּצֶר הָרַע, אֵינוֹ הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁל הַקְּדוּשִׁים בְּעַלִּי חֲכָמָה וְדַעַת, כִּי אֲצִלָּם הוּא רַק הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁלְּמַעְלָה,

שֶׁהוּא מִלְאָד הַקְּדוּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת גַּבּוּרֹת וְדִינִים. וְהוּא תַכְלִית הַשֶּׁרֶשׁ הַעֲלִיּוֹן, שֶׁל כֹּל הַיֶּצֶרִים רְעִים, מִהַיֶּצֶר הָרַע הַעֲלִיּוֹן, עַד הַיֶּצֶר הָרַע הַתַּחְתּוֹן הַמְּנַשֵּׁם וְהַמּוֹחֵם, הַשּׁוֹמֵה וְהַפְתִּי וְהַסֶּכֶל, עֲכִירַת הַדְּמִיּוֹת. עַל־כֵּן, כְּשֵׁשׁ עַל אָדָם דִּינִים, מֵאַחַר שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו גַּבּוּרֹת וְדִינִים, שֶׁהוּא הַשֶּׁרֶשׁ שֶׁל כֹּל הַיֶּצֶר הָרַע, עַל־כֵּן אֲזוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד הַיֶּצֶר הָרַע שֶׁלֹּא וְצָרִיף הַשְּׂתַדְלוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת עַל זֶה. וְתַדַּע, שֶׁהַיֶּצֶר הָרַע שֶׁל רַב הָעוֹלָם, שֶׁהוּא עֲכִירַת הַדְּמִיּוֹת, הוּא שְׁמוֹת וְשִׁנְעוֹן וְסִכְלוֹת גְּדוֹל, כְּמָה שֶׁאָמְרוּ (סוטה ג): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֵלָּא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁמוֹת. כִּי בְּאֲמַת יֵשׁ רוּחַ שְׁמוֹת שֶׁל עֲבָרָה, שֶׁהוּא חֵם גְּדוֹל יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, וְאַף־עַל־פִּיכֶן הוּא רוּחַ שְׁמוֹת. אִךְ זֶה הַרוּחַ שְׁמוֹת שֶׁל רַב הָעוֹלָם, הוּא שְׁמוֹת מְוָשׁ, אֲוִיל פְּתִי וּמְשַׁנֵּעַ. וְהֵלֵא תִרְאֶה, שֵׁשׁ כַּמָּה בְּנֵי אָדָם שֵׁשׁ לְהֵם הַרְהוּרֵי עַבּוּדֵי־זָרָה, וַיֵּשׁ שֶׁבְּשַׁעַה שְׁעוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל בָּא לְנִגְדוֹ דְמוֹת עַבּוּדֵי־זָרָה, וְאַף שִׁיּוּדַע בְּעֶצְמוֹ שֶׁאֵין בָּהּ מְוָשׁ, אִף־עַל־פִּיכֶן מִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד, וּמְצַטִּיר וְעוֹמֵד לְפָנָיו זֶה הַדְּמוֹת, וְקָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהַעֲבִיר זֹאת מִדְּמִיּוֹנוֹ וּמִחֲשֻׁבְתּוֹ. וְעַתָּה רְאֵה, הַיֵּשׁ לָךְ שְׁמוֹת גְּדוֹל וְשִׁנְעוֹן יוֹתֵר מְזוּהָ. וּבּוֹדָאֵי מִי שֶׁמִּתְגַּבֵּרִים עָלָיו אֵלּוֹ הַדְּמִיּוֹנוֹת, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהַנְצִיל מֵהֵם, וְלְהַעֲבִירָם מִמִּחְשַׁבְתּוֹ, וְכֵּן מַחַ שֶׁמִּתְגַּבֵּר וּמְנַעֵנַע וְזוֹרֵק רֵאשׁוֹ הַנְּחָה וְהַנְּחָה, מִתְגַּבֵּרִים עָלָיו הַדְּמִיּוֹנוֹת אֵלּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. כִּי זֶה טַבַּע וְסִגְלוֹת שֶׁל אֵלּוֹ הַיֶּצֶרִין הָרְעִים הַמּוֹחֵמִים, כֹּל מַחַ שֶׁרוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר עַל אֵלּוֹ הַמִּחְשַׁבּוֹת, יוֹתֵר וְיוֹתֵר הֵם מִתְגַּבֵּרִים. כִּי הוּא כְּמוֹ שֶׁאָדָם בּוֹרַח מִדְּבָר, וּמִסְתַּבֵּל מִן הַצַּד כֹּלְאֲחֵר יָד עַל זֶה הַדְּבָר שֶׁכָּרַח מִמְנוֹ, וְאֲזִי הַדְּבָר הַזֶּה מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּיוֹתֵר, כִּי לֹא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מְזוּהָ, רַק אֲדַרְבָּא שֶׁמִּסְתַּבֵּל בְּכָל פַּעַם לְאַחֲרָיו עַל זֹאת הַמִּחְשַׁבָּה, וְהִכֵּן זֶה. וְכְמוֹ שִׁיּוּדַע לְכָל מִי שֶׁנִּלְכַּד בְּזוּהָ, וַיֵּשׁ לוֹ אֵלּוֹ הַמִּחְשַׁבּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ. וְכֵּן כֹּל אָדָם לְהִכִּין שֶׁהוּא שְׁמוֹת וְשִׁנְעוֹן גְּדוֹל, וְהוּא רַק מַעְכִּירַת הַדְּמִיּוֹת, מַעְכִּירַת וּכְבֻּל הַמּוֹחֵ. כִּי זֶה יְדוּעַ לְכָל, שֶׁעַבּוּדָה זָרָה אֵין בָּהּ מְוָשׁ, וְאַף־עַל־פִּיכֶן קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְסַלֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ מֵהֵם, מִחֶמֶת שֶׁכָּבֵר נִתְעַבֵּר וְנִתְפַלְּבֵל מִחוּ מְאֹד. כֵּן אֵלּוֹ הַהַרְהוּרֵי זְנוּת שֵׁשׁ לְרַב הָעוֹלָם, בְּפִרְטָה בְּשִׁרְוָאָה בְּעֵינָיו, כְּגוֹן בַּעַת שֶׁנּוֹדְמָן לְפָנָיו אֲשֶׁה, וְכִשְׁהוּא רוֹצֵה לְהֵיחֹת אִישׁ כְּשֶׁר, וְאֵינוֹ רוֹצֵה אֵלּוֹ הַהַרְהוּרִים, וְאֲזִי מְנַעֵנַע רֵאשׁוֹ, וְרוֹצֵה לְסַלֵּק מִמִּחְשַׁבּוֹת אֵלּוֹ מִמְנוֹ, וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר הֵם מִתְגַּבֵּרִים עָלָיו כַּנִּזְל. וְכַאֲמַת מִי שֵׁשׁ לוֹ דַּעַת, הוּא אֲצִלּוֹ שְׁמוֹת גְּדוֹל, וְאֵינוֹ נִחְשָׁב אֲצִלּוֹ אִפְלוּ לְשׁוּם מַעְלָה, מַחַ שֶׁאֵינוֹ נוֹפֵל עָלָיו הַרְהוּר מְזוּהָ, וְאֵינוֹ צָרִיף כָּלֵל לְזָרֵק וְלְנַעֲנַע רֵאשׁוֹ כָּלֵל. וְכְמוֹ שֶׁאֲצִל רַב בְּנֵי אָדָם הוּא שְׁמוֹת

ושגועון אלו ההרהורי עבודה זרה, בן אצלו שטות ההרהורי זנות. ועל בן איתא בזהר (קדושים פד): שרבי שמעון בר יוחאי בד תזא נשין שפירין, אמר: אל תפנו אל האלילים. כי הם בחינת אלילים, וכמו שהרהורי עבודה זרה הם שטות נגלה לכל העולם, בן אלו ההרהורי זנות הם שטות ושגועון. על בן עקר התקנה – מי שכבר נלכד בזה, ויש לו אלו המחשבות, הן הרהורי זנות, הן הרהורי עבודה זרה, הם ושלום, אין לו תקנה, רק שיקדש ויטהר גופו, כדי שיזדכך ויטהר דמיו. וילך אצל חכם האמת, ויורה לו דרכי התשובה, דרכי החכמה, עצות נכונות על כל דבר, אז יפנע לכבו הערל, ושב ורפא לו. אבל כל זמן שעדין לא נתקדש ונטהר גופו, אין שום תקנה מה שמתגבר ומתאמץ, ויש לו יסורים גדולים לסלק המחשבה, כי יותר ויותר הם מתגברים כנ"ל: גם

עצבות הוא מוזק מאד, ונותן כח לזה היצר הרע העב הגשמי. על בן אדרבא, אם רוצה להיות ירא ה', ורוצה להתפלל, ואינו רוצה באלו המחשבות רעות, צריך שלא להשגיח עליהם כלל, ושלא יכפת לה מה שעומדים לפניו, ורק יעשה את שלו במה שהוא עוסק – בתורה או תפלה או משא ומתן – ולא ישגיח עליהם כלל. וכמו ששמעתי מעשה באחד שבשעה שעמד להתפלל, היה מזדמן ועומד לפניו בדמיונו עב"ם ערל, והיה לו יסורים גדולים מזה, וכל מה שרצה להתגבר ולסלק המחשבה, התגברה עליו יותר. ויעץ לו חכם, שלא יכפת לה, ויעמד העב"ם, ואף-על-פי-כן יעשה את שלו ויתפלל, ובזה יסתלק ממנו. אף זה עצה לפי שעה, כל זמן שלא נתקדש גופו עדין. והעקר לקדש ולטהר עצמו כנ"ל, וילך לחכם, ויתן לו עצה נכונה על כל דבר כנ"ל:

פירוש נחל זהר
לכל מאמר הזהר על פי ההקדמות בליקוטי מוהר"ן

הוא האלקים, והשבות אל לבבך וכדין תנדע ליה. לבבך: יצר טוב ויצר רע, דאתכליל דא ברא, ואיהו חד, כדין תשפח כי ה' הוא האלקים, דהא אתכליל דא ברא, ואיהו חד. ועל דא והשבות אל לבבך, למנדע מלה. – אלא לשתי הקושיות תירוץ אחד, אמר משה, אם אתה רוצה, ויש לך רצון ותשוקה לשוב לה' על ידי הרהור תשובה שיש לך, ואתה רוצה לעמוד זה, לעמוד על דעתך באמת, ולעמוד ולהתגבר ולשלוט על זה הברית להיות רחוק מן התאוות, ולדעת כי ה' הוא האלקים, שהיא הידיעה בגדולת הבורא, איך רחמיו וטובו הנמשכים מאור אין סוף, הנרמזים בשם הוי"ה ברוך הוא, המה מלוובשים בתוך הנהגת הדינים הנרמזים בשם אלקים, שזאת הידיעה היא בעצמה הכרה בגדולתו אשר על ידה תוכל באמת לעמוד על זה היצר לשלוט עליו, העיצה שתקדים עבודה כתוך עצמך בכוח מעשיך, והשבותך אל לבבך ראשית, ואז תדע אותו יתברך, כי על ידי שאתה בעצמך תעשה פעולה המוגלה אחדותו יתברך לגלות שגם הדינים נמשכים מן החסד, דהיינו שיצר הרע נמשך מיצר הטוב ויכול שוב להכלל בו ולהתמתק, על ידי זה תכיר גם זאת ההשגה של האחדות בהנהגתו יתברך ואורו הטוב. וזה שאמר לבבך בריבוי, כי כוונתו של משה לרמוז על יצר הטוב ויצר הרע, שנכלל זה הדין של יצר הרע בזה היצר הטוב, והוא לבו נעשה אחד באמת, כי יש מידת טוב בחלל הימיני שבלב ותשוקה נפלאה להדבק בה' יתברך אשר נפלה והשתלשלה להיות תאוה לדבר גשמי בלב השמאלי, ועל ידי שיודע זאת ומעלה היצר הרע חזרה לשורשו להיות דבק ה', ונעשה חלל ריק בצד שמאל של לבו,

רבי אלעזר ורבי אבא, הוו שכיחי ליליא חד בבי אושפיזייהו בלוד, קמו לאשתדלא באורייתא. פתח רבי אלעזר ואמר, (דברים ד') וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים. האי קרא הכי מפעי ליה. וידעת היום כי ה' הוא האלקים והשבות אל לבבך. (אלא זכאה הוא מאן דאשתדל באורייתא) תו, (תא חזי) והשבות אל לבבך מפעי ליה. – רבי אלעזר ורבי אבא היו מצויים בחיבור יחדיו להמתיק כל הדינים שהם בחינת לילה, לחבר הדינים לאור אין סוף, שם הכל טוב, הכל אחד כי ממנו השתלשלו, וזהו לילה אחד דייקא, לילה ודין הנכלל באחד, באור אין סוף. והיו מצויים בית הארחה בלוד, ואולי בא לרמוז על ידיעתם כי נשמתם החכמה, המכירה בגדולת הבורא, הגיעה מעולם עליון להתארח בעולם הזה למתק הדינים של לוד, (ל' בינה ו' ז"א ד' מלכות) קמו מן השינה שהיא בחינת דינים וצמצום הדעת, בכדי להשתדל ולהחכים בתורה, להגדיל דעתם בגדולת הבורא ולהכלל בטוב אור אין סוף. פתח דעתו הטובה רבי אלעזר ואמר להקשות כדי ללמוד, וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים. לכאורה קשה סדר הפסוק, שהרי אותו פסוק כך היה צריך לו להיות כתוב. ראשית וידעת היום כי ה' הוא האלקים ואחרי כן את זאת הידיעה והשבות אל לבבך גם. עוד קשה לשון הפסוק, שהרי והשבות אל לבבך צריך להכתב. ומה היא כפילות אות ב' המורה על ריבוי לבבות? אלא, אמר משה, אי את ביעי למיקם על דא, ולמנדע כי ה'

כי עבר להכלל בימין, כי עתה לוקח ההתלהבות ותבערה רק לעבודת הבורא, אזי מתאחדים היצרים להיות בלב אחד. אז דייקא אחרי כן **תמצא** להשיג כי ה' הוא האלוקים. ועל זה ומפני כך (וכן מרמזו שעל ועלה היסוד בקדושה) נאמר בתחילה **והשבותך אל לבבך**, להשיב הלבבות להיות אחד כדי לדעת דבר ההשגה, כי ה' הוא האלוקים כנ"ל, המצמצם אור אלוקותו, כדי שתהיה בחירה, כדי שנתגבר על היצר בכל פעם ונעלה מדרגה לדרגה ונכיר ונדע אותו יתברך, איך בעצמו הוא יתברך התגבר על יצרו להמתיקו להיות ארך אפיים להמתין לרשעים עד ישובו אליו. כי מה שנסתר ואינו נפרע מהם הוא רחמיו לתת להם עדין בחירה לזכות לשוב אליו יתברך. והנה תוריץ סדר הפסוק שיש להקדים הפעולה הפנימית של התגברות היצר כדי להכיר ולדעת אותו יתברך, אך רבנו מביא בתורה הנ"ל שעיקר ההתגברות הנכונה היא דייקא על ידי ידעת גדולתו שאז יצר הרע הוא שטות גדול, והתגברות אחרת של להניע ראשו מן המחשבה אינה מועילה ואף מגבירה את היצר, ואינו מתאחד אם היצר הטוב שבלב. בכל אופן מהיכן התחלה, הרי זה תלוי הזה וזה תלוי בזה, הידיעה על ידי ההתגברות כמובן כאן בזהר והתגברות על ידי הידיעה כמובן בליקוטי מוהר"ן, אלא שיש לתריץ שהוא מה שאמר בסוף התורה שילך אצל חכם בעל דעת המכיר כבר גדולת הבורא והוא יצמצם האור של החסד לעיצה אשר בה תהיה מלובשת ידיעת ה' ועל ידי שקיים התלמיד העיצה יכנס בו מעט השגת גדולתו יתברך ויוכל להתגבר על יצרו כראוי ולאחד הלבבות ולהגיד דעתו בגדולת הבורא. ובאמת חכם האמת חלק גדול מהשגתו הוא שרואה את התלמיד הרחוק מקדושה השרוי ברוח שטות ועכירת דמיו, ויודע הצדיק כי זה היצר נמשך מן דין הקדוש למעלה ועל ידי הצדיק כולו טוב בזכות קדושת הברית שלו, על ידי זה יכול למתק הדין בשורשו לדעת מאיזו מידה נמשכת אותו תאוה ומידה רע לתלמיד ולהטעים לתלמיד על ידי העיצה את המידה המתקנת בשורשה ולהשיב לב יצר הרע מנעוריו ללב יצר הטוב ועוזר לתלמיד להכיר אותו יתברך.

תו אמר רבי אלעזר, חייבין עבדין פגמינותא לעילא, מאי פגמינותא. דשמאלא לא אתפליל בימינא. דיצר רע לא אתפליל פיצר טוב, פגין חובייהו דפגמי נשא. ופגמינו לא עבדי, אלא לון ממש, דהא הוא דכתיב, (דברים ל"ב) שחת לו לא פגיו מומם. פכיוול עבדי ולא עבדי. עבדי: דלא יתמשך עלייהו ברפאן דלעילא, פמה דאת אמר (דברים י"א) ועצר את השמים ולא יהיה מטר. ולא עבדי: דהא שמיא נטילי לון לגרמייהו ברפאן מאי דאצטרפה. ולא נטילי לאמשכא לתתא

ודאי מומם דאינון חייבין איהו. – עוד אמר רבי אלעזר, כנגד מה שהסביר קודם על המתקת הדין לבאר עתה תוצאות הדבר של מי שאינו ממתקו, דע לך כי רשעים בעלי חוב לקב"ה על אור שהחסירו בחוסר ההתגברות, עושים פגם למעלה במעשיהם, כי זה כנגד זה עשה אלוקים, כי כמו שהצדיק נכלל בטוב, ונמצא שכביכול תוספת אור נשמתו הנכללת למעלה אזי מוסיפה אור למעלה (אין הכוונה ח"ו תוספת לאור אין סוף שאין לו חסרון, אלא לעולמות עליונים המושפעים ומשפיעים כפי גזרת חכמתו יתברך). כמו כן יש לדעת הרשעים פוגמים למעלה על ידי חסרון האחדות שהיה אמור להתגלות אילו היו עושים רצונו יתברך מה הפגם ושורש מהותו? **הששמאל** והדין והצמצום שהקב"ה עשה בשביל לברוא העולם ולאפשר בחירה ולאפשר להכיר אותו יתברך במידה מדרגה לדרגה כפי מעשי האדם **לא נכלל בימין** והחסד האור האלוקי שקדם לצמצום, דהיינו בפועל למטה במעשי האדם, **שיצר הרע לא נכלל ביצר הטוב משום הטאי בני אדם** ההולכים אחרי תאוות ליבם ורוח שטות והתבערה של היצר הבאה מעכירת הדמים, ועושים בפועל החטא המחסיר התגלות האלוקות שהייתה אמורה להיות, **ופגם** הזה של מעלה באמת **לא עושים אלא להם ממש בעצמם** הרשעים שהפגם ניכר אצלם ממש בפועל ואינו פוגם באמת למעלה כפי שיבואר, זהו מראה מקום וראיה הנדרשת לשני פנים מן הפסוק, שיש פגם ואין פגם למעלה **שכתוב שחת לו לא בניו מומם**, כלומר שחת ופגם והחסיר מצד אחד לו, לקב"ה כביכול, אבל באמת לו לא, אלא בניו מומם, כי אצלם המום וחסרון והפגם. **כביכול עושים פגם למעלה ולא עושים**. מצד אחד **עושים**, שבגלל מעשיהם הרעים **שלא ימשכו עליהם ברכות** אור החסד של מעלה, כי יותר ממה שהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה להניק, ותכלית אור העולמות למעלה הוא להשפיע ומה שנעצר ולא מושפע הוא הפגם שנעשה כביכול שאין העולמות מוגיעים לתכליתם שהיא ההשפעה, כמו שנאמר מה התוצאה של עבודת אלילים והמשתחוים להם הנמשכת מיצר הרע הנמשך מיצר הטוב לעבוד לו יתברך בלבד כי באמת בכל מקום מקוטר ומוגש לשמי, ואך עד שיחזרו בתשובה לעבוד אותו כולם שכם אחד נאמר **ועצר את השמים** והשפע נשאר למעלה ולא יהיה מטר של שפע אור למטה לרשעים מפני שלא עשו עבודתם להכליל יצר הרע ביצר הטוב, ולא עושים באמת שום פגם וחסרון למעלה, שהרי השמים נוטלים אותם אורות של ברכות טוב החסד לעצמם, **מה שצריכים** להחיות עצמם בכוח הטוב שבהם ולגנום לעתיד לבא כי באריכות אפיים של הקב"ה שלא מעניש לרשעים שומר עדין הטוב של העולמות העליונים להחיותם על אף שעדין לא נעשה תכליתם, ולא

נוטלים אור החדד להמשיך למטה לרשעים, לכן ודאי שזהו מומם ופגם למטה בלבד והפסד שלהם כמו ידם של אותם הרשעים.

תו, לו ברו, דלא אתבליל ימינא בשמאלא, בגין דלא יתמשכו ברכאן לתתא. לא באליף, דהא לא נטלי לתמשכא לתתאי.

מאן גרים דא. בגין דחייבין מפרישין יצר רע מיצר טוב, ומתדבקין ביצר רע. ועוד יש לדייק ולהעמיק בפסוק

כוונת אומרו לו לא, לו באות ו', שהפגם הוא לו למעלה, מפני שלא נכלל ימין בשמאל להשפיע החדד למטה, מפני

הרשעים למטה לא הכלילו השמאל בימין, ומה שלא נכלל הימין להשפיע אחדותו בשמאל בעולם העשיה בנפש וגוף

הרשעים, כדי שלא יתמשכו ברכות למטה למי שאינו ראוי ויתרבה האור ויתגברו הקליפות להסתיר את מקור החדד

אלוקי. נמצא יש פגם למעלה בזה שעולמות למעלה לא הגיעו לתכליתם להכליל הימין בשמאל על ידי השפעת החדד

בצמצום ומידה טובה. וכן כתוב לא באות אליף, שהרי לא נוטלים אותו חסד הימין כדי להתמשך למטה והוא הפגם

הנוסף הנעשה למטה מפני פגם המעשים של הרשעים. מי גורם זה הפגם הכפול למעלה ולמטה הנרמז במילים לו לא.

זה הפגם הוא מפני שהרשעים מפרישים ומפרידים יצר הרע מיצר הטוב ומאחר ולא נכלל יצר הרע ביצר הטוב ולא

מקיימים בכל לבבך בשני יצרך, ומתדבקים רק ביצר הרע שהוא הדין הטמא המסתיר את האלוקות, כי נמשכים אחר

רצון התאוה האנכי הסכל ופוגמים בדעתם, שאין יכולים לדעת אותו יתברך להכיר את הטוב האמיתי. ואין מתגלה

החדד והדעת שהיה אמור להתגלות אם היו מדביקים יצר הרע ביצר הטוב שמאל בימין. נמצא הם הגורמים פגם

הפירוד היבור ההשפעה למעלה כביכול, מפני הפירוד למטה. תא חזי יהודה אתי (דף כ"ז ע"א) מספרא דשמאלא, ואתדבק

בימינא, בגין לנצחא עמין, (ויחי רמ"ג ע"א) ולתברא חיליהון. דאי לא אתדבק בימינא, לא יתבר חיליהון. ואי תימא אמאי בימינא. והא שמאלא אתער דינין בעלמא.

בא וראה להבין דרך המתקת הדינים, שהרי יהודה בא מצד השמאל, כי שורשו במלכות, בחינת מלכות יהודה, והמלכות

שבה נמשך אור החדד בצמצום היא בחינת דינא דמלכותא, בחינת הדינים והגבורות שבשמאל, אשר משם נמשך היצר

הרע, אך יהודה ידע תמיד למתק הדין בשורשו שיכלל בחסד ומפני כך לא נשתלשל אצלו יצר הרע מגושם, והוא נדבק

בימין והחדד העליון הנמשך מן החכמה והיה מעלה המלכות עד לבינה שמשם הדינים מתעוררים, וממתק הדין בשורשו

על ידי החכמה שבימין ודעת אלוקים, בחינת וידעת היום

והשיבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים כנ"ל, וכל זה בשביל לנצח העמים ולשבור את כוחם וחילם. שאם לא היה נדבק בימין וצד החדד של מעלה, לא היה שובר חילם. ואם תאמר להקשות, למה בימין פעל הנצחון והרי שמאל מעורר דינים בעולם והיה צריך במלחמה דייקא להיות גיבור בשביל לנצח, שהגבורה בצד השמאל.

אלא רזא דא, בשעתא דקדשא פריה הוא דן להו לישראל, לא דן להו אלא מספרא דשמאלא, בגין דהא דחי לון בשמאלא, ומקרב בימינא. אבל לשאר עמין, דחי לון בימינא, ומקרב לון בשמאלא. וסימניה (שלה לך קפ"ח ע"א) גר צדק, דחי

לון בימינא, כמה דכתיב, (שמות ט"ו) ימינה ה' נאדרי בפה ימינה ה' תרעין אויב. מקרב לון בשמאלא כמה דאמרן.

אלא פוד זה של הנהגה של הנצחון על האומות, דייקא על ידי צד הימין, הוא כי בשעה שהקב"ה דן לישראל, לא דן אותם אלא מצד שמאל, להיות גיבור כובש את יצרו להאריך

אפו עליהם, בשביל שיחיה דוחה אותם בשמאל וצמצום והסתרה פנים המאפשרת דייקא עדין בחירה להיות זוכים

במעשה התשובה, ומקרב את ישראל קרבה גדולה בימין החדד ואהבה אחרי תשובתם. אבל לשאר העמים, דוחה אותם ומרחקם מידיעת האלוקות דייקא בימין שממשיך להם

חסד ללא צמצום ואין להם כלי לקבלו מאחר שלא כללו למטה השמאל בימין יצר הרע הטוב, כי אין להם יצר הטוב שהוא מצד החכמה האמתית והנשמה, ועל ידי זה החדד שממשיך להם נעשה ריבוי אור ומכלה אותם על ידי זה,

כשם משה הרג את המצרי דייקא על ידי שם קדוש, ומקרב אותם בשמאל, וסימנה גר צדק, שכאשר רוצה לקרב הגרים

הרוצים להתקרב באמת לשם שמים, אזי כדי שיכולו לקבל חסדו ולהכיר אותו ולדעת אותו, מראה להם התרחקות שהוא

בחינת שמאל, כדי שיתאמצו ויכינו כלי לקבל נשמתם, ודוחה אותם בימין ומשפיע להם שפע כדי שלא יחפשו את השפע

האמתי הרוחני שלו מה שזוכים לזה ישראל, כמו שכתוב ימינה ה' נאדרי בכוח לקרב ישראל ימינה ה' תרעין אויב

לדחות אותם מן החדד הטוב האמתי הרוחני ולכלותם על ידי שפע ריבוי אור. מקרב אותם בשמאל, כמו שאמרנו. מה

סיבת חזרתו של הזהר, מה שמקרב שאר העמים בשמאל, יש לומר שאחרי שמכלה רובם כמו המצרים על הים אזי דייקא

ורואים ניצולי האומות גבורתו הבאה על ידי ימינו, ורוצים דייקא להתקרב כמו יתרו. שאז כשרוצים להתקרב מתוך

ביטול הבחירה שרואים הדין, מנסה אותם על ידי הדחיה שאז יבנה בהם כלי אמתי ונקי לקבל אור הימין. ולכן לא מקבלים

גרים לימות המשיח שאז כולם יראו האמת והטוב הגלוי

לישראל בלי הכנה של האומות ולא יהיה להם זכות להיות נכללים בטוב של ישראל. ואז כבר לא יהיה שייך לדחות ולהסתיר פנים.

בְּיָמֵינוּ בָּרַךְ, יְהוּדָה דְּאִיהוּ מְסֻטָר שְׂמָאֲלָא, אַתְּדַבֵּק בִּימִינָא, וּמְטַלְנֵי לִימִינָא. וְאִינְוֵן דְּעַמִּיּוּהָ אַתְּחַבְרוּ בְּלַחוּ לִימִינָא. יִשְׁשַׁכֵּר דְּלֵעֵי בְּאוֹרֵייתָא, דְּאִיהוּ ימִינָא, דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ל"ג) מִימִינוֹ אִישׁ דַּת לְמוֹ. זְבוּלוֹן דְּאִיהוּ תְּמִיךְ אוֹרֵייתָא ימִינָא, (קע"ד ע"ב וישלח קע"ב) כְּמִה דְּאֵת אִמְר שׁוֹק הִימִין. וְעַל דָּא יְהוּדָה אַתְּקַשֵּׁר מְסֻטָרָא דָּא וְדָא. צַפּוֹן בְּמִימֵי, שְׂמָאֲלָא בִּימִינָא. —

ומפני כך, שזו היא הנהגת ה' להכניע אומות העולם דייקא על ידי צד הימין כנ"ל, יהודה שהוא מצד השמאל ולא היה די בידו על ידי השמאל לנצח האומות כנ"ל לכן נדבק בימין והעלה כל הדינים לשורשם, להכליל השמאל בימין, שעל ידי זה נמתקים הדינים ואין לגוים אחיזה לקבל היות, מפני שכל הניצוצות של הקדושה שהיו מצומצמים אצלם ונתנו להם היות עתה עלו למעלה, כי כל יניקתם הוא מצד יצר הרע של ישראל שאינו ממותק שעל ידי זה נופלים הניצוצות לשם, כמו במצרים שנפלו לשם ניצוצות אדם הראשון וישראל בזכות משה השאירו את מצרים כמצודה שאין בה דגים, ויהודה מסעותיו במחנה ישראל היו לצד הימין כי לכלול שמאל בימין. ואלו שעיימו בצד זה של המחנה, התחברו דייקא כולם לימין לקבל המתקה שלמה מן הימין. יששכר שעוסק בתורה שהוא ימין, שכתוב מימינו איש דת למו. זבולון שהוא תומך התורה גם בצד ימין, כנאמר שוק הימין שהוא נצה, ולכן יהודה היה קשור ודבק בה' יתברך מצד זה וזה המקושרים יחד. צפון שהוא בחינתו במים של חסד שהוא ממתקו ונותן לו כוח להלחם ולנצח האומות. שמאל הצפון בימין הדרום.

ויש להקשות מתוך דברי רבנו בתורה הנ"ל שהרי דוד שיצא מיהודה ועליו נאמר "לא תבנה בית לשמי כי דמים רבים שפכת", שאלו הדמים הם בחינת דינים בלבד לכאורה ובבנין הבית והדעת העליון שבו לא שייך דינים, אלא בחינת כולו טוב, וכאן לכאורה הזהר אומר שיהודה דייקא היה נדבק בצד הימין כדי לנצח המלחמות ואם כן לכאורה גם דוד היה בכוחו להתדבק בימין ולכלול השמאל בימין בזמן המלחמות שעשה, עד כדי שלא היה אחיזה לשמאל. ומדוע לא יבנה בית. אלא רבנו דייק לומר שבשביל לבנות הבית שמגלה אור אין סוף במידה בעולם הזה, אשר כולו טוב, שם לא שייך אפילו התכללות הדינים בימין, אלא היה צריך לעלות לשורש הטוב טרם התעוררות הדינים בבניה, כי מלכות עולה עד אין סוף, כי על ידי האמונה התמימה בטוב האלוקי אין אחיזה למחשבות רעות ודינים שמהם משתלשל היצר הרע,

אך מאחר ובמלחמה היה שופך דמים, שהם בחינת דינים, נמצא שבדקות על אף שגם דוד נלחם באומות בכוח הימין אבל כבר הייתה אחיזה לדינים בו על ידי שהייתה התגלות הדמים הנשפכים. ועוד יש להקשות שהרי משיח צדקנו ילחם מלחמות ה' ויבנה בית המקדש השלישי, ואיך יבנה אם ילחם, אך אצלו נאמר בהבל פיו ימית רשע, ומשיח יכבוש העולם בלי ירייה אחת, אלא בכוח התפילה, ולא תהיה שפיכות דמים וגילוי הדין, אלא מיתה בלבד, ולכן יוכל לבנות הבית, כי הוא עד עתיק יומין מתא, והוא יהיה נכלל באור אין סוף ויהיה כולו טוב ובכוח זה ימשיך החסד לעולם ויקרב ישראל בעצותיו וידחה האומות ויבנה הבית לגלות טוב אור אין סוף לנצח במהרה בימינו אמן.

ועתה בא אתה לחדש בהמשך דברי הזהר ותן חלק ימיןך וחכמתך בשמאל התיבות הנאמרות ונכתבות, על פי דברי רבנו הקדוש ורשב"י הנכללים יחד, נצה והוד, תרין שוקין ימינא ושמאלא החולכים יחדיו במסעותיהם מעלה להכליל באור אין סוף.

רְאוּבֵן דְּחֻטָּא לְגַבֵּי אֲבָי, (פקודי רכ"ג ע"א) שְׂרָא בִּימִינָא, וְאַתְקַשֵּׁר בְּשְׂמָאֲלָא, וְאַתְדַבֵּק בֵּיהּ. וְעַל דָּא, אִינְוֵן דְּאִשְׁתְּכַחוּ עַמִּיּוּהָ, אִינְוֵן שְׂמָאֲלָא. שְׂמֻעוֹן דְּאִיהוּ שְׂמָאֲלָא מְסֻטָרָא דְשׁוֹר, דְּכַתִּיב, (יחזקאל א') וּפְנֵי שׁוֹר מִחֻטָּאֵי. גַּד שׁוֹקָא שְׂמָאֲלָא, כְּתִיב (בראשית מ"ט) גַּד גְּדוּד יְגוֹדְנֵוּ וְהוּא יְגוּד עֲקֵב. הַכָּא, אַתְדַבֵּק דְרוֹם בְּאַשָּׁא, ימִינָא בְּשְׂמָאֲלָא.

רְאוּבֵן שְׂחָטָא לְאֲבִיו שְׂרָה בִּימִין, וְהַתְקַשֵּׁר בְּשְׂמָאֲלָא, וְנִדְבֵק בּוֹ. וְלִכְּן אוֹתָם שְׂנֵמְצָאוּ עִמּוֹ הֵם שְׂמָאֲלָא. שְׂמֻעוֹן שְׂמָאֲלָא מְצַד שְׁל שׁוֹר, שְׂכַתוּב וּפְנֵי שׁוֹר מִחֻטָּאֵי. גַּד שׁוֹק שְׂמָאֲלָא, כְּתוּב (בראשית מט) גַּד גְּדוּד יְגוֹדְנֵוּ וְהוּא יְגוּד עֲקֵב. כְּאֵן נִדְבֵק דְרוֹם בְּאַש, ימִין בְּשְׂמָאֲלָא.

וְעַל דָּא הָא דְאִמְרֵן וְהַשְׁבֹּתָ אֵל לְכַבֵּד, (תרומה קס"ב ע"ב) לְאֲכַלְלָא לִזְן בְּחֻדָּא, שְׂמָאֲלָא בִּימִינָא. כְּדִין תִּדְע (דְּבָרִים ד') כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים. אִמְר רַבִּי אֲבָא וְדָאֵי חֲבִי הוּא, וְהַשְׁתָּא יְדִיעָא, הוּא אֲהָרֵן וּמִשֵּׁה, הוּא מִשֵּׁה וְאֲהָרֵן, וְהָא בְּמִינָא, וּמִינָא בְּרוּחָא, לְמַחֲוֵי חַד. וְעַל דָּא כְּתִיב הוּא.

וְעַל זֶה זֶה שְׂאִמְרֵנוּ וְהַשְׁבֹּתָ אֵל לְכַבֵּד, לְהַכְלִילֵם בְּאֶחָד, שְׂמָאֲלָא בִּימִין. אִז תִּדְע (דְּבָרִים ד') כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים. אִמְר רַבִּי אֲבָא, וְדָאֵי כִּד הוּא, וְעַכְשָׁו יְדוּע, הוּא אֲהָרֵן וּמִשֵּׁה, הוּא מִשֵּׁה וְאֲהָרֵן, רוּחַ בְּמִימֵי, וּמִימֵי בְּרוּחַ, לְהִיזֵת אֶחָד, וְעַל זֶה כְּתוּב הוּא.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקומי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטם להרב רבי אברהם בן רבי נחמן וצוק"ל. וזה לשונו "ל...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאות לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמז אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם להחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. מי שיש עליו דינים ח"ו ויש לו איזה צרה רחמנא לצלן, צריך לראות להתגבר ולהתחזק או פיותר להנצל מניצר הרע, כי אז מתגבר עליו הניצר הרע ביותר. כי עקר שרש גם עציבות מוזק מאד ונותן פח להניצר הרע. עלינו צריך להתגבר מאד לשמח את נפשו בכל דרכי העצות המבארים במקומם, כי עקר ההתחזקות הוא עלינו שמחה וחדוה כמו שכתוב: "כי הנות ה' היא מעונכם".
- ג. כי יש כמה בהינות בהניצר הרע, והרב העולם הניצר הרע שלהם הוא נמוך ומגושם מאד, רוח שטות ממש. ומוי שיש לו דעת צה כל שהוא ומשער בלבו קצת את גדלת הבורא ותפודה, בודאי הניצר הרע הזה הוא אצלו שטות גדול ושגוע, ואפלו נסיון של תאות נאוף הוא אצלו שטות ואין צריך שום התגברות להצח אותו, רק שיש לו ניצר הרע אחר גבוה מזה הרבה. אבל זה הניצר הרע של רב העולם הוא שטות גדול באמת למי שהוא רק בעל שכל אמת.

תפילה על פי הלימוד

רבנו של עולם אנא זכה אותי תמיד לקיים הפסוק "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך", לעבדך בניצר הטוב ויצר הרע, שיהיה נכלל יצר הרע בניצר הטוב ויתמתק על ידו, שאקח את כל התלהבות הניצר להפכו לצד הקדשה להתלהב מן התפלה ותורה והדבקות בך ותפודה, ועל ידי זה דיקא אדע מגדלתך, ויתקיים בי הפסוק "והשבותך אל לבבך וידעת כי ה' הוא האלקים", שדיקא על ידי שהשיב את הלבבות שלי להיות מאחדים זה בזה, שהניצר הרע שמצד החלל השמאלי שבלב יהיה נכלל בצד ימין שבלב ועל ידי זה דיקא אדע אהדותך, לדעת כי ה' שהוא רחמים, הוא האלקים, שהוא הדין, ודיקא על ידי שאדע מגדלתך אוכל יותר להתגבר על יצרי ויהיה לי ברור שתיצר

הרע הוא רוח שטות ושגוע ועל ידי זה אעמוד בכל הנסיונות ואעשה לה נחת רוח ואזנה להתקרב אלך בכל פעם ואעלה מדרגא לדרגא להתגבר על יצר המתחדש בכל פעם, ותהיה לי השתוקקות גדולה לנסע לצדיק האמתי ולא אפול מתשוקתי גם בעת שאזנה להגיע אליו ואקבל ממנו חכמה ועצה איך לטהר ולקדש עצמי כדי שאוכל לעבדך באמת. ואהיה תמיד נזוהר מן הניצר הרע ובפרט בשעת הדינים ר"ל וכן אתרחק מן העצבות ואזכר שדיקא על ידם מתגבר הניצר הרע אשר אינני רוצה להיות בחלקו, ואתחזק בכל מיני עצות להיות בשמחה ורקידים והמחאות פה כדי למתק הדינים ולזכות לשלמות השמחה בך ועל ידי זה אזנה להתגבר על יצר בנצל ולהתקדש.

ותשלח לנו מהרה משיח צדקנו הכלול ממשנה ודוד אשר יהיה נכלל בארץ אור אין סוף בשלמות, ומשיח אשר בלו טוב, יגלה חכמתו הנשגבה ועצות לקרב כל ישראל לקיים מצותיך בשלמות, ובטל מאתנו כל הדינים והצרות בשרשם ויתבטל יצר הרע מן העולם וילחם מלחמותיך למען שמוך, בלי לשפך דמים בלל ואפלו בלי יריה אחת אלא בכוח התפלה והרחמים וכל האמות וקנעו אליו מגדל הקדשה ותחן שלו, ויקבצו כל ישראל לארץ הקדש ויבנה לנו בית הבהירה לדעת ולהכיר אותך בשלמות בגאולה תקרובה במהרה בימינו אמן

לעילוי נשמות
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
שרז תמו בת דוד והיבוכא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אלישע יהונתן בן חגי ה' יקום דמו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.